

ธรรมนิติ
DHARMNITI

www.dst.co.th
www.dharmniti.co.th

พิมพ์ครั้งที่ 7

ออกใช้ อย่างไรจึงไม่ติดคุก

โดย...รุ่งโรจน์ รื่นเรืองวงศ์
ผู้พิพากษาอาวุโสในศาลอุทธรณ์
(ลงวนลึงลิทส์)

สมัครสมาชิกใหม่

1 ปี ราคา 2,000 บาท

2 ปี ราคา 3,400 บาท

3 ปี ราคา 4,800 บาท

วารสาร HR Society Magazine เป็นวารสารสำหรับผู้ประกอบการ
ผู้บริหารหน่วยงานต่างๆ ที่มีเนื้อหาสาระทางด้านการบริหารงานบุคคล HRM / HRD
กฎหมายแรงงาน สวัสดิการ แรงงานสัมพันธ์ กฎหมายประกันสังคม
รวมถึงข่าวสารข้อมูลด้านการบริหารและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทันยุคทันสมัย

นักเขียน ผู้ทรงคุณวุฒิ

อ.พงษ์รัตน์ เจริญกลิ่น	ดร.ณัฐวุฒิ พงศ์สิริ	รศ.ดร.วิชัย อุดสาหจิต
รศ.เพ็ญบุญ แก้วเขียว	อ.สุชาดา สุสวัสดิ์ ณ อยุธยา	อ.อินันัน ลวาทกรพลิงษ์
อ.วรเศรษฐี เผือกสกนธ์	ดร.อากรณ กุ้วยพันธ์	ดร.ขวัญชัย เท็ดอุบล
Ryan Crowley	อ.วิบูลย์ วาญู	Dr.Sittiporn Iamsen
อ.ปราณี สุขศรี	อ.ทองพันธ์ พงษ์วารินทร์	Dr.Vivienne Williams
อ.ณอม เกตุอม		

Contents

กฎหมายแรงงาน	HRM/HRD
กฎหมายประกันสังคม	Psychology
กฎหมายใหม่	The Idol
Lifestyle	Organization Management

สิทธิประโยชน์สำหรับสมาชิก HR

1. รับวารสารปีละ 12 เล่ม
2. รับหนังสือ กฎหมายแรงงาน ปีละ 1 เล่ม
3. รับส่วนลดในการอบรมสัมมนาของบริษัท
4. รับส่วนลดในการซื้อหนังสือของธรรมนิติ
5. รับสิทธิเข้าสัมมนาพิเศษฟรี ปีละ 1 ครั้ง
(ตามเงื่อนไขของบริษัทฯ)
6. ลงประกาศรับสมัครงานฟรี นาน 6 เดือน
(ไม่จำกัดตำแหน่ง) ที่ www.jobdst.com

สอบถามรายละเอียด
เพิ่มเติมได้ที่

โทรศัพท์ : (02) 555-0901-9

โทรสาร : (02) 555-0911-4

Download ใบสมัครหรือสมัคร Online

ที่ www.dst.co.th

E-mail : member@dharmniti.co.th

สมัครสมาชิกผ่าน ID LINE

@dharmnitimember

สมัครสมาชิกวันนี้
รับส่วนลด
ค่าอบรมในราคาพิเศษ
ทันที !

บริษัท ธรรมนิติ เพรส จำกัด Dharmniti Press Co.,Ltd.

178 อาคารธรรมนิติ ชั้น 4 ซอยเพิ่มทรัพย์ (ประชาชื่น 20) ถนนประชาชื่น แขวงบางซื่อ เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร 10800

เลขประจำตัวผู้เสียภาษี : 0105544084644

ออกเช็คอย่างไร

จึงไม่ติดคุก

ออกใช้อย่างไร จึงไม่ติดคุก

โดย รุ่งโรจน์ รื่นเรืองวงศ์

ISBN 978-616-7126-66-1

พิมพ์ครั้งที่ 7 กรกฎาคม 2554

จำนวนพิมพ์ 1,000 เล่ม

ราคา 150 บาท

ได้รับอนุญาตจัดพิมพ์จากเจ้าของลิขสิทธิ์ถูกต้องตามกฎหมาย สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537
(ห้ามคัดลอกหรือถ่ายสำเนาส่วนหนึ่งส่วนใดของหนังสือเล่มนี้โดยไม่ได้รับอนุญาต มิฉะนั้นจะถือว่ามีความผิดตามกฎหมาย)

เจ้าของ บริษัท ธรรมนิติ เพรส จำกัด

ที่ปรึกษา อนุรักษ์ แซ่มปรีชา

อโณทัย ฉออ่อนพจน์

กราฟิกดีไซน์ นาคินทร์ พิณเนียม

คอมพิวเตอร์กราฟิก ประนอม เพ็ชรสมัย

กองบรรณาธิการ ทิพสุคนธ์ วงษ์เมือง

นาคินทร์ พิณเนียม

ประนอม เพ็ชรสมัย

สลินทร อ่อนเกลี้ยง

จัดพิมพ์และจำหน่าย โดย

บริษัท ธรรมนิติ เพรส จำกัด

เลขที่ 267 ถนนประชาราษฎร์ สาย 1 แขวงบางซื่อ เขตบางซื่อ กรุงเทพฯ 10800

โทรศัพท์ (02) 555-0711-715 โทรสาร (02) 556-1822

ติดต่อคุณลำปาง คุณวีรเทพ คุณกฤษฎา

ก้อยแกลงพู๊เขียน

หนังสือ “ออกเช่คอย่างไร จึงไม่ติดคุก” ที่อยู่ในมือของท่านนี้ ได้จัดพิมพ์มาหลายครั้งแล้ว ซึ่งก็จำหน่ายหมดไปอย่างรวดเร็ว แต่ก็ยังมีผู้สอบถามอยู่เสมอ และบริษัท ธรรมนิติ เพรส จำกัด ได้ขออนุญาตผู้เขียนจัดพิมพ์

ผู้เขียนได้ตรวจสอบกฎหมาย คือ พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 ยังไม่มีการแก้ไข รวมทั้งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะตัวเงินว่าด้วยเรื่องเช็ค ก็ไม่มีการแก้ไขเช่นเดียวกัน คงมีการแก้ไขเรื่องอำนาจของศาลแขวง ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง ที่แก้ทุนทรัพย์จากเดิม 40,000 บาท เป็น 300,000 บาท แก้อำนาจการควบคุมตัวของพนักงานสอบสวนจากเดิม 72 ชั่วโมง เป็น 48 ชั่วโมง

ซึ่งผู้เขียนได้แก้ไขปรับปรุงให้สอดคล้องกับกฎหมายใหม่แล้ว ส่วนคำพิพากษาศาลฎีกาที่ออกมาใหม่ส่วนใหญ่ยังคงหลักการเดิม ผู้เขียนจึงแก้ไขเพิ่มเติมเป็นส่วนน้อย

หวังว่าหนังสือเล่มนี้คงเป็นประโยชน์ ใช้อ่านประกอบการทำงานเกี่ยวกับการใช้เช็ค ซึ่งผู้เขียนได้รวบรวมข้อกฎหมายและคำพิพากษาศาลฎีกาเป็นหมวดหมู่ ใช่ว่าที่เข้าใจง่าย และขอขอบคุณท่านผู้อ่าน และบริษัท ธรรมนิติ เพรส จำกัด ที่ให้การสนับสนุนจัดพิมพ์ในครั้งนี้

นายรุ่งโรจน์ รื่นเรืองวงศ์
ผู้พิพากษาอาวุโสในศาลอุทธรณ์
วันที่ 10 พฤษภาคม 2554

Contents

เกริ่นกล่าวเรื่องเช็คแต่ง	9
กฎหมายเช็คฉบับใหม่ใช้บังคับแล้ว	10
มูลเหตุของการออกกฎหมายเช็คฉบับใหม่	10
ผลหลังจากกฎหมายเช็คฉบับใหม่มีผลใช้บังคับ	12
ยกเลิกกฎหมายเก่า	12
ความผิดเก่าเกิดก่อนทำฉันท	12
ระยะเวลาการควบคุมตัวผู้ต้องหาเปลี่ยนแปลงไป	17
ฝากขังได้น้อยลง	18
หลักประกันลดน้อยลง	18
ฟ้องคดีได้สะดวกขึ้น	18
เลิกคดีได้ง่ายขึ้น	19
วางหลักเกณฑ์การออกเช็คเร่งรัดคุมชดเชยเงินยิ่งขึ้น	19
ติดคุกเพราะออกเช็ค	21
หลักกฎหมาย	22
อธิบายหลักเกณฑ์	23
ผู้กระทำความผิดต้องเป็นผู้ออกเช็ค	23
เช็คที่ออกต้องเพื่อชำระหนี้ที่มีอยู่จริงและบังคับได้ตามกฎหมาย	29
เช็คที่ออกนั้นต้องเพื่อชำระหนี้	29
หนี้ที่ออกเช็คชำระนั้นจะต้องมีอยู่จริง	30
หนี้ที่ออกเช็คชำระนั้นต้องบังคับได้ตามกฎหมาย	32
ธนาคารต้องปฏิเสธการจ่ายเงินตามเช็ค	38
ผู้ออกเช็คจะมีความผิดฐานออกเช็คเร่ง	
ต่อเมื่อมีการกระทำความผิดอย่างใดอย่างหนึ่งใน 5 อย่าง	39

Contents

ผู้ออกเช็คออกเช็คโดยไม่มีเงินฝากในธนาคาร	39
ผู้ออกเช็คใช้เช็คของคนอื่นและลงชื่อคนอื่นในเช็ค	40
ผู้ออกเช็คออกเช็คผู้ถือแล้วขีดคำว่า “หรือผู้ถือ” ออก	40
ผู้ออกเช็คเซ็นชื่อไม่ตรงตามตัวอย่างที่ให้ไว้แก่ธนาคาร	41
ผู้ออกเช็คไม่ปฏิบัติตามที่ตกลงไว้กับธนาคาร	41
ผู้ออกเช็คออกเช็คโดยให้เชื่อว่า เป็นลายเซ็นของผู้อื่นที่ลงในเช็คนั้น	
เป็นลายเซ็นของตน	42
บัญชีของผู้ออกเช็คปิดแล้ว แต่ก็ยังออกเช็คชำระหนี้อีก	42
ผู้ออกเช็คลงชื่อไม่ครบตามที่ตกลงไว้กับธนาคาร	43
ผู้ออกเช็คออกเช็คโดยเขียนตัวเลขและตัวอักษรไม่ตรงกัน	44
ออกเช็คโดยลงวันที่ผิดพลาด	44
ผู้ออกเช็คขีดฆ่าในส่วนสำคัญแล้วไม่เซ็นกำกับ	45
ออกเช็คส่งจ่ายเงินจำนวนมากหรือน้อย ก็มีความผิด	49
โทษของการออกเช็คผิด	50
ออกเช็คหนึ่งใบผิดหนึ่งกรรม	51
ความผิดฐานออกเช็คถึงเกิดที่ไหน	52
เมื่อเช็คถึงควรทำอย่างไร	54
ทวงถามให้ผู้รับผิดชำระเงินตามเช็ค	54
แจ้งความร้องทุกข์กับพนักงานสอบสวน	56
ผู้เสียหายฟ้องคดีต่อศาล	65
การฟ้องคดีแพ่ง	65
การฟ้องคดีอาญา	68
ใครมีสิทธิฟ้องคดีอาญา	68

Contents

จำเลยถูกลงโทษคดีอาญาแล้ว คดีแพ่งก็ไม่ระงับ	72
ชำระหนี้ทางแพ่งแล้วคดีอาญาระงับ	72
ออกเช็คตั้งแต่ไม่ติดคุก	73
การกระทำที่ไม่เป็นความผิดฐานออกเช็คเถิด	74
(1) ไม่ออกเช็ค	74
(2) ไม่เจตนากระทำความผิด	76
(3) ไม่มีหนี้	79
(4) หนี้ที่ออกเช็คชำระนั้นไม่ชอบด้วยกฎหมาย	83
(5) หนี้ไม่สมบูรณ์	84
(6) ไม่ชำระหนี้	89
(7) ธนาคารไม่ปฏิเสธการจ่ายเงินตามเช็ค	95
(8) ไม่เข้าเหตุอย่างใดอย่างหนึ่งใน 5 อย่าง	96
(9) ไม่ลงวันที่	100
(10) หนี้ที่ไม่อาจบังคับได้	102
(11) เช็คหายหรือเช็คถูกฉีก	106
(12) เช็คปลอม	109
(13) เช็คที่ถูกแก้ไขเปลี่ยนแปลง	113
กรณีที่มีการกระทำความผิด แต่ดำเนินคดีไม่ได้	117
กรณีการกระทำความผิด แต่ไม่ดำเนินคดี	126
กรณีที่มีการกระทำความผิด แต่ดำเนินคดีผิดพลาด	131
กรณีที่มีความผิด ศาลพิพากษาลงโทษ แต่ให้รอการโทษไว้	140
กรณีที่มีความผิด แต่ความผิดระงับ	143
ภาคผนวก	158
พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534	159

เกริ่นกล่าวเรื่อง

เช็กแต่ง

เกริ่นกล่าวเรื่องเช็คเก็ง

1. กฎหมายเช็คฉบับใหม่ใช้บังคับแล้ว

พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มีผลใช้บังคับแล้ว โดยได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2534 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 28 สิงหาคม 2534 เป็นต้นไป

2. มูลเหตุของการออกกฎหมายเช็คฉบับใหม่

มูลเหตุที่ต้องมีการปรับปรุงแก้ไขและยกเลิกพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2497 เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คดังกล่าวมีข้อบกพร่องอยู่หลายประการ

ประการแรก กฎหมายเดิมกำหนดไว้ไม่ชัดเจนว่าการออกเช็คที่จะเป็นความผิดฐานออกเช็คเดิมนั้น จะต้องเป็นการออกเช็คเพื่อชำระหนี้หรือไม่ และหนี้นั้นใช้บังคับได้ตามกฎหมายหรือไม่ จึงมีการแก้ไขกฎหมายใหม่ไว้ชัดเจนว่า **ผู้ที่จะกระทำความผิดนั้นจะต้องออกเช็คเพื่อชำระหนี้ที่มีอยู่จริงและบังคับได้ตามกฎหมาย**

ประการที่สอง ความผิดตามพระราชบัญญัติความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คเดิมนั้นมีโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี และปรับไม่เกิน 2 เท่าของจำนวนในเช็ค ทำให้เกิดความไม่สะดวกในการฟ้องร้อง กล่าวคือ ถ้าออกเช็คเกินกว่า 30,000 บาท ต้องฟ้องยังศาลอาญาหรือศาลจังหวัด ถ้าออกเช็คต่ำกว่า 30,000 บาทลงมา ต้องฟ้องคดียังศาลแขวง ทำให้เกิดการสับสน

นอกจากนี้ ความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค มิใช่คดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับ

คดีอาญา ดังนั้นการฟ้องคดีแพ่ง จึงต้องไปฟ้องเป็นคดีต่างหาก ทำให้ต้องพิจารณา คดีในเรื่องเดียวกัน 2 ครั้ง ทำให้เสียเวลาของคู่ความและศาลจึงมีการแก้ไข บทกฎหมายใหม่ ให้คดีอาญาทั้งหมดขึ้นศาลแขวง และหากฟ้องคดีแพ่งไม่เกิน 40,000 บาท ให้รวมฟ้องในคดีเดียวกันที่ศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีอาญา คือ ฟ้อง รวมที่ศาลแขวงได้ด้วย

ประการที่สาม แต่เดิมนั้นการประกันตัว กฎหมายไม่ได้กำหนดจำนวน ทุนทรัพย์ไว้จึงทำให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาลเรียกเงินประกัน มูลค่าสูง บางแห่งเรียกเป็นจำนวนเงิน 2 เท่าของจำนวนเงินในเช็ค ก่อให้เกิดความ เดือดร้อนแก่ตัวผู้ต้องหาหรือจำเลย จึงได้มีการแก้ไขให้เรียกประกันได้เพียง 1 ใน 3 ของจำนวนเงินในเช็คเท่านั้น นับว่าเป็นการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนมากขึ้น

ประการที่สี่ เดิมการเลิกคดีในความผิดฐานออกเช็คเด็งนั้น ทำได้ค่อนข้าง ยาก กล่าวคือ เลิกคดีได้ต่อเมื่อผู้กระทำความผิดได้ใช้เงินตามเช็คแก่ผู้ทรงเช็ค หรือแก่ธนาคารภายใน 15 วันนับแต่วันที่ผู้ออกเช็คได้รับหนังสือบอกกล่าวจาก ผู้ทรงเช็คว่าธนาคารไม่ใช้เงินตามเช็คนั้น จึงได้แก้ไขกฎหมายให้สามารถเลิกคดี อาญาได้ง่ายขึ้น กล่าวคือได้ขยายระยะเวลาผู้ออกเช็คได้รับหนังสือบอกกล่าวจาก ผู้ทรงเช็คว่า ธนาคารไม่ใช้เงินตามเช็ค จาก 15 วัน เป็น 30 วัน นอกจากนี้ ยัง เพิ่มกรณีที่สามารเลิกคดีกันได้โดยบัญญัติว่า **หน้าที่ผู้กระทำความผิดตามมาตรา 4 และได้ออกเช็คเพื่อใช้เงินนั้นได้สิ้นผลผูกพันก่อนศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุด** เป็น ไปการเปิดโอกาสให้คดีความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คสามารถเลิกคดีต่อกันได้ง่าย ขึ้น นับว่าเป็นการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนอีกทางหนึ่ง

3. ผลหลังจากกฎหมายใช้ฉบับใหม่มีผลใช้บังคับ

เมื่อกฎหมายว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เชื้อฉบับใหม่เมื่อปี 2534 มีผลใช้บังคับแล้วจะมีผลดังนี้

3.1 ยกเลิกกฎหมายเก่า

พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เชื้อ พ.ศ. 2534 มาตรา 3 บัญญัติให้ยกเลิก

(1) พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เชื้อ พ.ศ. 2497

(2) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 196 ลงวันที่ 8 สิงหาคม 2515

บทบัญญัติมาตรา 3 ดังกล่าวมีผลทำให้พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เชื้อตามกฎหมายเก่า 2 ฉบับ คือ ฉบับปี พ.ศ. 2497 และประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 196 ถูกยกเลิกไปนับตั้งแต่วันที่ 28 สิงหาคม 2534

3.2 ความผิดเก่าเกิดก่อนทำฉันท

3.2.1 ความผิดเก่า เกิดก่อน ฟ้องก่อน หากเป็นความผิดเก่า กล่าวคือ เป็นการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เชื้อตามกฎหมายเก่า ซึ่งเกิดขึ้นก่อนพระราชบัญญัติความผิดอันเกิดจากการใช้เชื้อฉบับใหม่มีผลใช้บังคับ แล้วมีการดำเนินคดีฟ้องร้องต่อศาลก่อนที่พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เชื้อฉบับใหม่มีผลใช้บังคับ ศาลที่พิจารณาคดีนั้นสามารถพิจารณาคดีต่อไปได้โดยมาตรา 10 ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เชื้อ พ.ศ. 2534 บัญญัติว่า

“มาตรา 10 สำหรับบรรดาความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เชื้อ พ.ศ. 2497 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ

ฉบับที่ 196 ลงวันที่ 8 สิงหาคม 2515 ซึ่งอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลไต่
ก่อนที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ศาลนั้นดำเนินการพิจารณาพิพากษาต่อไปได้”
ซึ่งจะมีผลดังนี้

คดีค้างที่ศาลชั้นต้น ให้ศาลชั้นต้นดำเนินการพิจารณาพิพากษาต่อไปได้ เช่น
ความผิดเก่าขึ้นก่อนกฎหมายใหม่มีผลใช้บังคับ ซึ่งโจทก์ได้ฟ้องจำเลยต่อศาล
จังหวัดกาญจนบุรี ได้มีการไต่สวนมูลฟ้อง และมีคำสั่งว่าคดีมีมูลให้ประทับฟ้อง ใน
ระหว่างการสืบพยาน กฎหมายใหม่มีผลใช้บังคับ ศาลจังหวัดกาญจนบุรีมีอำนาจ
พิพากษาคดีนั้นต่อไปจนเสร็จสิ้น

คดีค้างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์มีอำนาจพิจารณาต่อไปจน
เสร็จสิ้น และหากคดีค้างการพิจารณาที่ศาลฎีกา ศาลฎีกาก็มีอำนาจพิจารณาพิพากษา
ต่อไปจนเสร็จสิ้นเช่นเดียวกัน

ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ หรือศาลฎีกา แล้วแต่กรณีดังกล่าวข้างต้นมีอำนาจ
พิจารณาพิพากษาคดีต่อไปจนเสร็จสิ้น แต่การดำเนินคดีต่อไปนั้นต้องดำเนินการ
ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คฉบับใหม่ ซึ่งเป็นกฎหมาย
ที่มีอัตราโทษเบากว่า อันเป็นคุณแก่ผู้กระทำความผิดมากกว่า ตามประมวลกฎหมาย
อาญา มาตรา 3

ตัวอย่างที่ 1

โจทก์ฟ้องจำเลย ความผิดฐานออกเช็คแต่งตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิด
อันเกิดจากการใช้เช็คฉบับเก่าต่อศาลจังหวัดกาญจนบุรี ระหว่างพิจารณาสืบพยาน
อยู่ พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คฉบับใหม่มีผลใช้บังคับ

ศาลจังหวัดกาญจนบุรีมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีต่อไป หากศาลจังหวัดกาญจนบุรีพิจารณาแล้วเห็นว่า จำเลยกระทำความผิดจริงต้องลงโทษตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เชื้อคลบับใหม่ซึ่งมีโทษเบากว่า ทั้งนี้ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 3

ตัวอย่างที่ 2

ข้อเท็จจริงตามตัวอย่างที่ 1 หากศาลจังหวัดกาญจนบุรีพิจารณาแล้วเห็นว่า จำเลยไม่ได้กระทำความผิด จึงพิพากษายกฟ้อง คดีดังกล่าวโจทก์จะอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงให้ลงโทษจำเลยไม่ได้ ต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 193 ทวิ

ตัวอย่างที่ 3

ข้อเท็จจริงตามตัวอย่างที่ 1 หากศาลจังหวัดกาญจนบุรีพิพากษาให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เชื้อคลบับเก่า จำเลยอุทธรณ์ คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เชื้อคลบับใหม่มีผลใช้บังคับ ศาลอุทธรณ์พิจารณาแล้วเห็นว่า จำเลยกระทำความผิดจริง ศาลอุทธรณ์ต้องพิพากษาลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เชื้อคลบับใหม่

3.2.2. ความผิดเก่าเกิดก่อนอยู่ระหว่างดำเนินคดี

ความผิดฐานออกเช็คแต่งเกิดก่อนกฎหมายใหม่ และมีการแจ้งความร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีไว้แล้ว ให้มีผลใช้บังคับได้ แต่การดำเนินการต่อไปให้ปฏิบัติตามกฎหมายใหม่ โดยพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 9 บัญญัติไว้ว่า

“มาตรา 9 สำหรับบรรดาความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2497 ซึ่งแก้ไขตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 196 ลงวันที่ 8 สิงหาคม 2515 ซึ่งอยู่ในระหว่างการสอบสวนของพนักงานสอบสวน หรือการดำเนินการของพนักงานอัยการก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้การสอบสวนหรือการดำเนินคดีของพนักงานอัยการที่ได้ดำเนินไปตามกฎหมายก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเป็นอันใช้ได้ แต่การดำเนินการต่อไปให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ในกรณีที่มีการควบคุมหรือขังผู้ต้องหามาก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ การควบคุมหรือขังผู้ต้องหาต่อไปตามพระราชบัญญัตินี้รวมกับการควบคุมหรือขังผู้ต้องหามาก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ควบคุมหรือขังได้ไม่เกินกำหนดเวลาควบคุมหรือขังที่กำหนดไว้ตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ” ซึ่งมีผลดังนี้

(1) ความผิดฐานออกเช็คแต่งตามกฎหมายเก่า ซึ่งเกิดขึ้นก่อนใช้กฎหมายใหม่และอยู่ในระหว่างการดำเนินคดีโดยยังไม่ได้ฟ้องร้องต่อศาล การดำเนินคดีที่ดำเนินไปแล้วของพนักงานสอบสวน หรือพนักงานอัยการให้ถือว่าเป็นอันถูกต้องใช้ได้ พุดอีกนัยหนึ่งก็คือ การกระทำเก่าที่ทำไปแล้วเป็นอันใช้ได้

หากมีการดำเนินการต่อไปหลังกฎหมายใหม่ใช้บังคับแล้ว จะต้องดำเนินการตามกฎหมายใหม่ หรือพูดอีกนัยหนึ่งก็คือ **การกระทำใหม่ ต้องทำตามกฎหมายใหม่** ตัวอย่างเช่น ดำออกเช็คชำระหนี้เงินกู้ให้แดงจำนวน 200,000 บาท เมื่อถึงกำหนด แดงนำเช็คพิพาทไปเรียกเก็บเงินตามเช็ค ธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินตามเช็ค โดยปรากฏว่าในเวลาดังกล่าวดำมีเงินในบัญชีไม่พอที่จะชำระเงินตามเช็ค แดงจึงไปแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน ซึ่งพนักงานสอบสวนได้จับกุมนายดำในข้อหาออกเช็คแต่ง ซึ่งคดีนี้ตามกฎหมายเก่าเป็นคดีที่เกินอำนาจศาลแขวงจะต้องพิจารณาคดีที่ศาลจังหวัด ซึ่งพนักงานสอบสวนมีอำนาจที่จะควบคุมตัวนายดำไว้ดำเนินการสอบสวนได้ไม่เกิน 7 วัน หลังจากนั้นพนักงานสอบสวนต้องยื่นคำร้องขอฝากขังต่อศาล ซึ่งสามารถยื่นคำร้องขอฝากขังได้ต่อศาลรวมแล้วไม่เกิน 48 วัน หากพนักงานสอบสวนได้ยื่นคำร้องขอฝากขังมาแล้ว 1 ครั้ง จำนวน 12 วัน กฎหมายใหม่ก็มีผลใช้บังคับ

กรณีนี้การจับกุม การสอบสวน การควบคุมตัว การฝากขังที่พนักงานสอบสวนขอฝากขังและศาลอนุญาตมาแล้วนั้น ถือว่าใช้ได้ แต่เมื่อกฎหมายใหม่มีผลใช้บังคับ คดีดังกล่าวนี้อยู่ในอำนาจของศาลแขวง ซึ่งศาลแขวงนั้นพนักงานสอบสวนมีสิทธิที่จะควบคุมตัวผู้ต้องหาไม่เกิน 48 ชั่วโมง (2 วัน) หลังจากนั้นพนักงานสอบสวนจะต้องยื่นคำร้องขอผิดฟ้องและฝากขังไม่เกิน 5 ครั้ง ครั้งละ 6 วัน รวมทั้งสิ้นไม่เกิน 30 วัน แต่คดีนี้พนักงานสอบสวนได้ควบคุมตัวไว้ 7 วัน และขอฝากขัง 1 ครั้ง ครั้งละ 12 วัน รวมควบคุมตัวและฝากขังเป็นเวลา 19 วัน หากพนักงานสอบสวนทำการสอบสวนต่อไป จะต้องดำเนินการตามวิธีการของศาลแขวงคือจะต้องมีการผิดฟ้องและฝากขัง รวมทั้งสิ้นแล้วไม่เกิน 32 วัน คดีนี้ได้มีการควบคุม

ตัวและซังจำเลยมาแล้วรวม 19 วัน ดังนั้นพนักงานสอบสวนจึงสามารถขอฝากขัง นายดำต่อได้อีก ไม่เกิน 3 ครั้ง แต่รวมแล้วไม่เกิน 13 วัน

3.2.3 ความผิดเก่าเกิดก่อน แต่ยังไม่ได้นำดำเนินคดี

ความผิดฐานออกเช็คแต่งตามกฎหมายเก่าซึ่งเกิดขึ้นก่อนกฎหมายใหม่มีผลใช้บังคับ แต่ตัวผู้เสียหายยังไม่มีอาการเจ็บปวดหรือดำเนินคดี การดำเนินคดีต่อไปต้องดำเนินการตามกฎหมายใหม่ ตัวอย่างเช่น นายเอกออกเช็คสั่งจ่ายเงินจำนวน 100,000 บาท ชำระหนี้ค่าซื้อสินค้าให้แก่รายโท แล้วแต่ง ซึ่งคดีนี้ตามกฎหมายเก่าเป็นคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลจังหวัด คดีนี้ได้เกิดขึ้นก่อนกฎหมายใหม่มีผลใช้บังคับ แต่นายโทมิได้แจ้งความดำเนินคดีกับนายเอก หากนายโทจะแจ้งความดำเนินคดีหรือฟ้องคดีจะต้องมาฟ้องคดีต่อศาลแขวง มิใช่ศาลจังหวัด

3.3 ระยะเวลาการควบคุมตัวผู้ต้องหาเปลี่ยนแปลงไป

ความผิดฐานออกเช็คแต่งตามกฎหมายเก่า หากเช็คที่สั่งจ่ายไม่เกิน 50,000 บาท พนักงานสอบสวนจะควบคุมผู้ต้องหาไว้เพียงแต่ถามคำให้การและรู้ตัวว่าเป็นใครและที่อยู่ของผู้ต้องหาอยู่ที่ไหนเท่านั้น

เช็คที่สั่งจ่ายเงินเกินกว่า 50,000 บาทขึ้นไป เป็นคดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาของศาลจังหวัด พนักงานสอบสวนมีอำนาจที่จะควบคุมตัวไว้ได้ไม่เกิน 7 วัน

เมื่อกฎหมายเช็คใหม่มีผลใช้บังคับแล้ว คดีออกเช็คแต่ง ไม่ว่าสั่งจ่ายจำนวนเงินมากน้อยเพียงใดก็ตาม ก็เป็นคดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาของศาลแขวง ดังนั้นพนักงานสอบสวนจึงมีอำนาจควบคุมตัวผู้ต้องหาไว้ได้ไม่เกิน 48 ชั่วโมง

3.4 ผากซังได้น้อยลง

ความผิดฐานออกเช็คแต่งตามกฎหมายเก่า หากเป็นเช็คที่สั่งจ่ายเงินเกินกว่า 50,000 บาทขึ้นไป เป็นคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลจังหวัด เมื่อพนักงานสอบสวนได้ควบคุมตัวผู้ต้องหาไว้สอบสวนครบ 7 วัน แล้วยังสอบสวนไม่เสร็จ พนักงานสอบสวนต้องนำตัวผู้ต้องหาไปยื่นคำร้องขอฝากขังต่อศาลได้หลายครั้ง รวมแล้วไม่เกิน 48 วัน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 87 แต่กฎหมายเช็คฉบับใหม่ไม่ว่าจะออกเช็คจำนวนมากน้อยเพียงไรก็ตาม ก็เป็นคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลแขวง เมื่อพนักงานสอบสวนควบคุมตัวผู้ต้องหาไว้ทำการสอบสวนครบ 48 ชั่วโมงแล้ว หากการสอบสวนยังไม่เสร็จสิ้น พนักงานสอบสวนจะต้องยื่นคำร้องขอผิดฟ้องและฝากขังซึ่งทำได้ 5 ครั้ง ครั้งละ 6 วันรวมแล้วไม่เกิน 30 วัน

3.5 หลักประกันลดน้อยลง

กฎหมายเช็คเก่า ให้เรียกประกันตัวไม่เกินจำนวนในเช็ค แต่กฎหมายเช็คใหม่ระบุให้เรียกหลักประกันไม่เกิน 1 ใน 3 ของจำนวนเงินตามเช็คแต่ละฉบับ (มาตรา 6)

3.6 ฟ้องคดีได้สะดวกขึ้น

ตามกฎหมายเก่าถือว่าความผิดฐานออกเช็คแต่งนั้น ไม่ใช่คดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา ดังนั้นคดีแพ่งและคดีอาญาต้องแยกฟ้องเป็นคนละคดีและคนละศาล

แต่ตามกฎหมายใหม่ หากเช็คที่สั่งจ่ายนั้นไม่เกิน 300,000 บาท สามารถฟ้องคดี
แพ่งรวมกับคดีอาญาที่ศาลแขวงได้ (มาตรา 8)

3.7 เลิกคดีได้ง่ายขึ้น

กฎหมายเช็คใหม่ เพิ่มกรณีที่ทำให้คดีเลิกกันอีกหนึ่งกรณี คือ เมื่อหนี้
ตามเช็คสิ้นผลผูกพันก่อนศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุด ซึ่งทำให้คดีสามารถเลิกกันได้
ง่ายขึ้น (มาตรา 7)

3.8 วางหลักเกณฑ์การออกเช็คเด็งรัดกุมชัดเจนยิ่งขึ้น

กฎหมายเช็คใหม่ได้วางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกระทำความผิดฐานออก
เช็คเด็งรัดกุมชัดเจนยิ่งขึ้น กล่าวคือ ผู้กระทำความผิดจะต้องออกเช็คเพื่อชำระ
หนี้และหนี้้นันต้องมีอยู่จริงและบังคับได้ตามกฎหมาย (มาตรา 4)

